

De Stemming van 17 augustus 2014

De abrupte verschuiving van het electorale landschap eind van de vorige maand zien we ook deze week terug. De VVD staat nu ruim op de eerste plaats met 28 zetels (+1), 6 meer dan 5 weken geleden. De PvdA, die er van de twee regeringspartijen electoraal het slechtste voor staat scoort inmiddels 15 zetels (+1). 4 zetels meer dan het recente dieptepunt. De partij die hier electoraal het meest last van heeft is D66. Die scoort nu 22 zetels (-1), 4 lager dan het hoogtepunt van ruim 1 maand geleden. SP scoort nu 20 (1). Daarmee staat de PvdA nu 5 zetels achter op de SP, terwijl dat verschil twee maanden geleden meer dan 10 zetels was.

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2012	13-07 2014	3-08 2014	17-08 2014	Vershil	Versch. 2e Kamer
VVD	41	22	27	28	1	-13
PvdA	38	12	14	15	1	-23
PVV	15	21	20	20		5
SP	15	22	21	20	-1	5
CDA	13	22	21	21		8
D66	12	26	23	22	-1	10
ChristenUnie	5	7	6	6		1
GroenLinks	4	6	6	6		2
SGP	3	4	4	4		1
Partij voor de Dieren	2	6	6	6		4
50PLUS	2	1	1	1		-1
PiratenPartij		1	1	1		1
Totaal	150	150	150	150		
VVD+PvdA	79	34	41	43	2	-36
VVD+PvdA+D66+ChristenUnie+ SGP	99	71	74	75	1	-24

Aan het eind of begin van het parlementaire jaar kijken we naar de beoordelingen over de regering en de belangrijkste politicie, die we via Peil.nl met grote frequentie vaststellen, en vergelijken we die met een jaar eerder. Gezien de ingrijpende electorale verschuivingen in de afgelopen maand, zullen we die scores niet alleen vergelijken met vorig jaar augustus, maar ook met afgelopen juni. Op die manier zien we wat er tijdens het parlementaire jaar is veranderd in opvattingen onder de kiezers en hetgeen is veranderd in de laatste maand.

De volgende drie tabellen laten zien dat tijdens het parlementaire jaar 2013-2014 het oordeel over de regering positiever is geworden. Dat is in de afgelopen periode in vrijwel dezelfde mate gestegen. Bij de PvdA-kiezers zien we daarbij het patroon, dat gedurende het jaar er nog amper sprake was van een versterking van de positie van de regering, maar dat in de afgelopen maand er wel sprake is van een duidelijke versterking.

Vertrouwen in de regering

<i>uitgedrukt in rapportcijfer tussen 1 en 10</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS
aug-13	3,8	1,7	4,5	4,8	5,0	3,9	2,1	3,0
jun-14	4,2	1,9	5,3	4,0	5,9	4,1	2,0	3,4
aug-14	4,5	2,4	5,6	5,1	5,8	4,7	2,9	4,2

Hoopt dat de regering de rit uitzit

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS
aug-13	33%	2%	47%	30%	53%	42%	6%	14%
jun-14	39%	3%	63%	37%	72%	39%	5%	24%
aug-14	46%	9%	65%	48%	67%	50%	22%	31%

Denkt dat de regering de rit uitzit

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS
aug-13	25%	7%	35%	25%	33%	37%	7%	13%
jun-14	37%	15%	54%	30%	58%	39%	26%	19%
aug-14	42%	23%	54%	39%	58%	55%	25%	23%

Ten aanzien van een deel van de bewindslieden zien we een ontwikkeling die hierop lijkt, maar bij sommige ministers zelfs in een veel sterkere mate.

Tijdens het afgelopen parlementaire jaar zien we dat Rutte en Dijsselbloem 0,5 gestegen zijn en Timmermans en Asscher 0,4. De afgelopen maand zien we dat Timmermans 1,2 is gestegen en Rutte 0,5. Dijsselbloem en Asscher zijn 0,2 gestegen, maar bij heb valt vooral op dat de score van de kiezers van de eigen partij duidelijk zijn gestegen.

Overall staat Timmermans nu ruim bovenaan, gevolgd door Dijsselbloem, Rutte en Asscher. Terwijl Rutte vorig jaar met 4,0 nog derde van onder stond, staat hij nu op de derde plaats van boven. Onder de VVD-kiezers is hij in dat jaar van 5,1 naar 6,4 gestegen: een forse stijging. Maar ook hier zien we dat Timmermans de grootste sprong heeft gemaakt.

<i>vertrouwen in de bewindslieden, uitgedrukt in rapportcijfers</i>	aug-13		jun-14		aug-13	
	Totaal	Eigen partij	Totaal	Eigen partij	Totaal	Eigen partij
Frans Timmermans	4,5	5,2	4,9	5,4	6,1	7,0
Jeroen Dijsselbloem	4,6	5,2	5,1	5,5	5,3	5,9
Mark Rutte	4,0	5,1	4,5	6,1	5,0	6,4
Lodewijk Asscher	4,4	5,0	4,8	5,1	4,9	5,6
Edith Schippers	4,2	5,3	4,5	5,8	4,6	5,5
Jeanine Hennis-Plasschaert	4,4	5,4	4,5	5,7	4,6	5,5
Melanie Schultz van Haegen	4,3	5,4	4,4	5,6	4,5	5,5
Ivo Opstelten	4,2	5,5	4,3	5,7	4,4	5,6
Henk Kamp	4,2	5,3	4,3	5,6	4,4	5,6
Ronald Plasterk	4,4	5,2	4,0	4,6	4,2	4,9
Lilianne Ploumen	3,8	4,3	4,0	4,5	4,2	4,7
Jet Bussemakers	4,1	4,7	4,0	5,3	4,1	4,6
Stef Blok	3,7	4,7	3,9	5,0	3,9	4,8

Bij de fractievoorzitters zien we geen echte verschuivingen in de laatste maand. De verschuivingen die we dan zien hebben betrekking op het afgelopen parlementaire jaar. De volgende fractievoorzitters zijn 0,3 of meer gestegen: Zijlstra, Buma, Slob, Van der Staaij en Van Ojik. Pechtold, Roemer en Samsom zijn gelijk gebleven. De eerste twee staan nog steeds bovenaan, Samson blijft op de lage score van 3,9 staan.

Wilders is het afgelopen jaar duidelijk gedaald (van 4,1 naar 3,5). Hoewel hij onder zijn eigen kiezers ook gedaald is, scoort hij met 7,5 daar nog goed. Alleen Pechtold doet het onder zijn eigen kiezers beter. Zowel Klein als Baay (50PLUS) scoren rond de 3 en staan hiermee ver onderaan. Beduidend lager dan Krol vorig jaar scoorde.

<i>vertrouwen in de fractievoorzitters uitgedrukt in rapportcijfers</i>	31-aug-13		15-aug-14	
	Totaal	Eigen partij	Totaal	Eigen partij
Alexander Pechtold	4,9	7,9	5,0	7,7
Emile Roemer	5,0	7,0	4,9	7,2
Sybrand Buma	4,4	7,2	4,7	7,1
Arie Slob	4,2		4,6	
Halbe Zijlstra	4,0	4,8	4,4	5,6
Kees van der Staaij	3,9		4,3	
Bram van Ojik	3,8		4,3	
Diederik Samsom	3,9	5,0	3,9	4,8
Marianne Thieme	3,8		3,9	
Geert Wilders	4,1	8,3	3,5	7,5
Henk Krol - Martine Baay	4,2		3,0	
Henk Krol - Norbert Klein	4,2		2,9	